

Μα με την Δραχμή θα Πεινάσουμε! Θα Πεινάσουμε;

Γράφει: Ο **Σπύρος Στάλιος**, Οικονομολόγος Ph.D

Κάθε Κυβέρνηση στον κόσμο, ανεξαρτήτου μορφής πολιτεύματος και οικονομικής οργάνωσης, θα επιθυμούσε το νόμισμα της να έχει μια σταθερή ισοτιμία ως προς τα άλλα νομίσματα, θα επιθυμούσε να ασκεί ανεξάρτητη νομισματική πολιτική και τέλος θα επιθυμούσε η διακίνηση των κεφαλαίων να είναι ελεύθερη.

Το άσχημο, και μάλιστα το πολύ κακό, είναι, ότι από τις τρεις αυτές οικονομικές επιλογές, μόνο δυο μπορεί να επιλέξει. Δεν μπορεί να έχει και τις τρεις μαζί. Δεν μπορούν και οι τρεις επιλογές να συνυπάρξουν. Είναι σαν να καίγεται το σπίτι σου και να σου πουν, διάλεξε δυο απ' ότι έχεις αγαπητά μέσα στο σπίτι να σώσεις, αλλά το τρίτο θα το τρίτο θα καεί.

Με άλλα λόγια, παρατηρώντας την παραπάνω εικόνα:

α) αν μια κυβέρνηση επιλέξει την πολιτική Α δηλαδή να έχει σταθερή ισοτιμία νομίσματος και ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων τότε παύει να είναι επικυρίαρχη, αφού δεν μπορεί να καθορίσει τα δικά της επιτόκια, και κατ' αναλογία,

β) αν επιλέξει την πολιτική Β τότε θα πρέπει το νόμισμα της ελεύθερα να διακυμαίνεται, να μην είναι σταθερό και,

γ) αν επιλέξει την C πολιτική τότε δεν θα πρέπει να επιτρέψει την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων.

Στην οικονομική θεωρία αυτό λέγεται το ασύμβατο τρίγωνο ή ασύμβατη τριάδα. Στην διεθνή βιβλιογραφία αναφέρεται κυρίως ως The Impossible Trinity και προέρχεται από την μετακεϋνσιανή ακαδημία γνώσης. Δεν αμφισβητείτε από καμία άλλη σχολή σκέψης.

Τα παραπάνω είναι πολύ σημαντικά, γιατί μόνο αν τα κατανοήσουμε θα αντιληφθούμε τι μας συνέβη και από το 2010 είμαστε σε κρίση, χωρίς πρόβλεψη τερματισμού, και τι πρέπει να κάνουμε για να εξέλθουμε από αυτή την κρίση και ύφεση.

Κατ' αρχήν, τι εννοούμε με τον όρο σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία και τι επιδιώκουμε μέσα από αυτή την επιλογή. Με τον όρο αυτό, εννοούμε ότι το

νόμισμα για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα θα ανταλλάσσεται σε μια συγκεκριμένη τιμή, π.χ. ένα ευρώ θα ανταλλάσσεται με 1,30 δολάρια, και με αυτόν τον τρόπο αίρεται η αβεβαιότητα των πράξεων του εμπορίου, αφού οι συναλλασσόμενοι θα γνωρίζουν το αποτέλεσμα της συναλλαγής τους. Τι σημαίνει ο όρος ανεξάρτητη ή επικυρίαρχη νομισματική πολιτική; Πέραν του ευλόγου γεγονότος ότι η επικυρίαρχη χώρα εκδίδει το νόμισμα της, μέσω της κεντρικής της τραπεζής καθορίζει τα επιτόκια της, τα οποία επηρεάζουν τις τιμές των αξιών, τις τιμές των καταναλωτικών προϊόντων μειώνοντας τις αποταμιεύσεις, το κόστος δανεισμού, την εξωτερική αξία του νομίσματος, και την διανομή του εισοδήματος από τους φτωχότερους στους πλουσιότερους.. Τελικά το επιτόκιο επηρεάζει την παραγωγή και την απασχόληση όταν το χρήμα γίνεται ακριβότερο ή φθηνότερο. Έτσι όταν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση, τα χαμηλά επιτόκια μπορούν να ωθήσουν την οικονομία σε ανάκαμψη, ενώ αν η οικονομία θερμανθεί, με φούσκες και υψηλό πληθωρισμό, τα υψηλά επιτόκια μειώνουν την ενεργό ζήτηση. Δηλαδή το επιτόκιο είναι το εργαλείο συντονισμού της οικονομίας.

Τι τέλος πάντων είναι η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων; Σημαίνει ελευθερία στο κεφάλαιο να διακινείται από χώρα σε χώρα, χωρίς κανένα εμπόδιο, είτε αυτό είναι παραγωγικό, είτε είναι κερδοσκοπικό, που είναι και συντριπτικά το μεγαλύτερο. Αυτή η αντίληψη είναι συμβατή με αυτό που ονομάζεται παγκοσμιοποίηση, ελεύθερο εμπόριο και ευρωζώνη και σαφώς πέραν από οικονομικό θέμα είναι βαθύτατα ιδεολογικό ζήτημα.

Νεαροί οικονομολόγοι, αν δεν συμφωνούν με το ελεύθερο εμπόριο και την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων, αποκλείεται να κάνουν καριέρα. Η κομμουνιστές θα είναι, η πιο ελαφριά κατηγορία, ή άσχετοι με την οικονομική επιστήμη. Τέλος πάντων θα τους αξίζει επιστημονική περιφρόνηση! Προσωπικά αυτή την περιφρόνηση την εποχή Σημίτη την ένοιωσα στο πετόι μου.

Νομίζω ότι έως εδώ η ανάλυση ήταν απλή και σαφής. Τώρα ας διερευνήσουμε το ερώτημα γιατί δεν μπορεί να έχει και τις τρεις επιλογές ταυτόχρονα μια Κυβέρνηση.

Ας υποθέσουμε ότι η Κυβέρνηση επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και έχει σταθερή ισοτιμία.

Πολιτική Α.

Η Κυβέρνηση επιθυμεί όμως να θέσει την οικονομία σε αναπτυξιακή τροχιά. Πρέπει να μειώσει τα επιτόκια. Κάνοντας αυτό, τα κεφάλαια σταδιακά εγκαταλείπουν την χώρα να βρουν μια καλύτερη απόδοση και έτσι ασκούν πίεση στην ανταλλακτική αξία του νομίσματος. Αν η Κυβέρνηση επιμεινεί στην πολιτική της σταθερής ισοτιμίας, τότε θα πρέπει να ακυρώσει την πολιτική των χαμηλών επιτοκίων. Με άλλα λόγια, η ελεύθερη διακίνηση

κεφαλαίων ακυρώνει την προσπάθεια της κυβέρνησης για την ανάκαμψη της οικονομίας και επιστρέφει εκεί όπου άρχισε, δηλαδή την ύφεση. Από την άλλη αν η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει θέμα πληθωρισμού και αυξήσει τα επιτόκια για να καταπολεμήσει τον πληθωρισμό, τότε κεφάλαια θα προσγειωθούν στην χώρα με αποτέλεσμα να θερμάνουν την οικονομία και να ακυρωθεί η μάχη κατά του πληθωρισμού. Υπό καθεστώς ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων και σταθερής ισοτιμίας, η κυβέρνηση είναι σε πλήρη αδυναμία να βγάλει την χώρα από την ύφεση. Αυτό σημαίνει ότι τα επιτόκια είναι σε πλήρη αποσυντονισμό με την οικονομία, οδηγώντας σε εποχή ύφεσης σε υψηλά επιτόκια που κάνουν την κατάσταση ακόμα χειρότερη, και σε περιόδους ανάκαμψης, σε χαμηλά επιτόκια που κάνουν επίσης την κατάσταση άσχημη.

Ας υποθέσουμε τώρα ότι μια χώρα επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και ταυτόχρονα ασκεί ανεξάρτητη νομισματική πολιτική.

Πολιτική Β.

Στην περίπτωση αυτή αποκλείεται η χώρα να έχει σταθερή ισοτιμία με τα άλλα νομίσματα. Με άλλα λόγια, αν υποθέσουμε ότι η οικονομία της χώρας πέσει σε ύφεση, τότε η Κυβέρνηση αναγκαστικά θα μειώσει τα επιτόκια για να κάνει εφικτές τις επενδύσεις. Κάνοντας αυτό η κυβέρνηση, και δεδομένου ότι η χώρα είναι υπό καθεστώς ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων, τα κεφάλαια θα εγκαταλείψουν την χώρα για να βρουν καλύτερη απόδοση. Αν η Κυβέρνηση επιμένει στην πολιτική των χαμηλών επιτοκίων, και ταυτόχρονα επιθυμεί την σταθερή ισοτιμία του νομίσματος της χώρας, σε λίγο θα στερέψει η κεντρική τράπεζα από τα αποθεματικά ξένων νομισμάτων στην προσπάθεια της να διατηρήσει την ισοτιμία σταθερή. Αλλά βλέποντας αυτό η κεντρική τράπεζα, είναι πια αναγκασμένη να αφήσει το νόμισμα να διακυμανθεί ελεύθερα στην παγκόσμια αγορά χρήματος. Αποτέλεσμα, οι εισαγωγές θα γίνουν πιο ακριβές, οι εξαγωγές θα αυξηθούν, λόγω υποτίμησης του νομίσματος, αλλά επί της ουσίας η οικονομία θα ανακάμψει με κόστος ένα σχετικό πληθωρισμό τον πρώτο και τον δεύτερο χρόνο και μετά θα σταθεροποιηθεί. Ας υποθέσουμε τώρα ότι μια Κυβέρνηση θέτει ελέγχους στην ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και έτσι μπορεί να ασκεί ανεξάρτητη νομισματική πολιτική και ταυτόχρονα να έχει σταθερό το νόμισμα της.

Πολιτική Γ.

Ο έλεγχος διακίνησης κεφαλαίων αποτρέπει τους κερδοσκόπους να ασκήσουν πίεση στην αξία του νομίσματος, ενώ η ανεξάρτητη νομισματική πολιτική μπορεί να θέτει τα επιτόκια στο ύψος εκείνο, που να καθιστά την πλήρη απασχόληση πόρων και ανθρώπων εφικτή, ή αλλιώς να μειώνει τα επιτόκια όταν χτυπήσει την χώρα ύφεση ή να αυξάνει τα επιτόκια όταν η χώρα αντιμετωπίζει πληθωρισμό. Η χώρα είναι στην οδό της ανάπτυξης. Το κόστος

είναι ότι απαγορεύεται η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων. Όχι των παραγωγικών κεφαλαίων, αλλά των κεφαλαίων ακρίδα, των κερδοσκοπικών (θυμάστε το χρηματιστήριο το 1999-2000;).

Αυτές λοιπόν είναι οι αιτίες που μια Κυβέρνηση, υπό οιοδήποτε καθεστώς, δεν μπορεί να έχει ως επιλογή αυτή την Αγία Οικονομική Τριάδα. Θα πρέπει να διαλέξει από αυτές τι τρεις πολιτικές μόνο δυο, με στόχο πάντα, υποτίθεται, την ανάπτυξη της οικονομίας και την πλήρη απασχόληση. Πως όλα αυτά συνδέονται με την θλιβερή κατάσταση που βρίσκεται σήμερα η χώρα μας, γιατί τα προγράμματα διάσωσης της χώρας αποτυγχάνουν και θα αποτυγχάνουν διαρκώς, και τι πρέπει να κάνουμε.

Όταν το ευρώ κατέστη γεγονός, αυτό σήμαινε ότι οι χώρες μέλη της ευρωζώνης, ασχέτως παραγωγικότητας και άλλων ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών, είχαν αποφασίσει να ασκήσουν την πολιτική Α, δηλαδή σταθερή ισοτιμία, στην περίπτωση μας ένα νόμισμα το ευρώ, και ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων. Παρέδωσαν την νομισματική πολιτική και κατά συνέπεια την δημοσιονομική πολιτική τους στην ΕΚΤ στις αγορές. Δηλαδή επί της ουσίας η Δημοκρατία τερμάτισε στην Ευρώπη.

Όταν ξέσπασε η κρίση του 2008, τα επιτόκια ανέβηκαν στις προηγμένες χώρες του ευρώ, Γερμανία, Γαλλία κα, για να τις προστατεύσουν από τον πληθωρισμό, αλλά βύθισαν την Ελλάδα και τις άλλες χώρες του Νότου σε ανείπωτη ύφεση που συνεχίζεται ως σήμερα. Η Ελλάδα και οι άλλες χώρες βρέθηκαν χωρίς άμυνα στην ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων. Πριν το 2008 όταν ενέσκηψαν σαν ακρίδες προωθώντας μια ανάπτυξη χωρίς συνέχεια, αφού βασιζόταν στις φούσκες της κατανάλωσης και του εύκολου δανεισμού, και μετά το 2008 εγκατέλειψαν την χώρα, την αποσάρθρωσαν, και την οδήγησαν στην κατάσταση που είναι τώρα.

Δυστυχώς ενώ έχουμε πάθει αυτή την καταστροφή και επάνοδος σε καλύτερη κατάσταση αποκλείεται, θεωρητικά και ιστορικά, ενώ πρακτικά αυτό αποδεικνύεται καθώς ο χρόνος περνά, ακόμα οι πολιτικοί μας, χωρίς γνώση επιμένουν στην εφαρμογή αυτής της πολιτικής φοβίζοντας τον Λαό. Στο τέλος, επειδή η ύφεση θα συνεχίζεται, δεν θα μείνει τίποτα στο Λαό αυτής της χώρας.

Η Ελλάδα λεηλατείται, πάμε στο χάος.

Τα πράγματα είναι σαφή από την οικονομική ιστορία. Ποτέ χώρα στον κόσμο δεν προοδεύσει με ξένο νόμισμα και ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων. Πάντα ήταν υπό την εξουσία ξένων και φτώχη. Τελεία και παύλα.

Δεδομένου αυτού, η συνεχιζόμενη πολιτική της λιτότητας από τα κόμματα του ευρώ, και από αυτά που λένε ότι η έξοδος από το ευρώ είναι καταστροφή, συνιστούν μια εσχάτη προδοσία και καλόν είναι να το συνειδητοποιήσουν.

Όλα αυτά οδηγούν σε άσχημα ξεμπερδέματα. Τα παιδιά της 'πρώτη φορά αριστερά' ας προσέχουν.

Τι πρέπει να κάνουμε; Έχουμε ανάγκη την πολιτική C, δηλαδή στην επιστροφή στο εθνικό νόμισμα με σταθερή αξία που θα οριστεί, στην άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής πολιτικής και στον έλεγχο της διακίνησης των κερδοσκοπικών κεφαλαίων ή την πολιτική B δηλαδή στο ελεύθερο διακυμαινόμενο νόμισμα, με πλήρη ελευθερία στην άσκηση της νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής και με ελεύθερη την διακίνηση κεφαλαίων που προσωπικά εγώ προτιμώ γιατί αφήνει μεγάλα περιθώρια άσκησης υπεύθυνης πολιτικής. Είναι οι μόνες πολιτικές που θα οδηγήσουν την Ελλάδα στην ανάπτυξη, στην πλήρη απασχόληση, στην ελευθερία. Και το κυριότερο και θα παράγουμε και θα εισάγουμε και θα εξάγουμε. Κανείς μα κανείς φόβος! Δεν υπάρχει άλλος δρόμος.

Ποιο απλά δεν γίνεται!!

spyridonstalias@hotmail.com